

BROEDERMOORD

In het klooster van Saint-Gilbert-entre-les-Loups komt nooit een buitenstaander. Toch zijn de contemplatieve monniken wereldberoemd om hun gezangen. En dan wordt hun koorleider vermoord.

Hoofdinspecteur Armand Gamache heeft al de bizarste plaatsen delict gezien. Maar een klooster waar al honderden jaren geen buitenstaanders binnen mogen, is ook voor hem onbekend terrein. En zo is hij de eerste leek die een voet zet in dit stille, van licht vervulde oord. 'Alsof hij pure vreugde in liep', zo voelt het. Toch ligt er in de privétuin van de abt een vermoorde monnik en blijkt er bij de anderen geen sprake te zijn van pure vreugde. Ze waren onverwacht beroemd geworden nadat ze onder leiding van de vermoorde broeder Matthieu een cd hadden opgenomen met oeroude gregoriaanse gezangen. Als ze zingen, klinkt het alsof het schitterende mysterie zich openbaart. 'De monniken geloofden dat ze de woorden van God zongen, met de kalme, geruststellende en hypnotische stem van God.' In dit geval zingt ook de moordenaar met de stem van God.

Door de plotse roem is er in het klooster een tweespalt ontstaan. De ene groep wil dat ze met hun muziek het broodnodige geld verdienen om het klooster in stand te houden, de andere wil niet weten van nog meer wereldse bezigheden, zoals nieuwe opnames of optredens. Daardoor is zowat elke monnik een verdachte in de moordzaak. Of zoals Gamache het, met Matteüs 10: 36, graag zegt: 'En iemands huisgenoten zullen zijn vijanden zijn.' Het velijn met onbegrijpelijk Latijn, 'onzin-Latijn', dat Matthieu tot na zijn dood hardnekkig in zijn hand geklemd hield, zal Gamache uiteindelijk tot bij de moordenaar brengen. En ja, het motief is werelds en heilig tegelijk.

Als auteur Louise Penny één hoofdthema heeft dat in al haar boeken met Gamache terugkomt, dan is het de strijd tussen goed en kwaad, met alle Bijbelse, apocalyptische dimensies die daarbij horen. Geen gemoedsrust zonder vagevuur, en dat geldt ook voor Gamache. Hij is de anti-

these van degenen die het in de politiemacht van Québec voor het zeggen hebben. In zijn begindagen heeft hij het korps te schande gemaakt door de toenmalige corrupte hoofdinspecteur te arresteren. Daarom doen zijn vijanden er alles aan om hem ten val te brengen.

Het grootste kwaad schuilt in dit boek dan ook niet in de moord op broeder Matthieu. Gamache voelt zijn trouwe secondant Jean-Guy Beauvoir door medicijnen en paranoia steeds verder wegglijden. Beauvoir heeft een geheime relatie met Gamaches dochter Annie, maar dat houdt hem niet tegen om de duivel zijn schouder te lenen. En die duivel, in de gedaante van Gamaches baas en aartsvijand, fluistert hem in

dat Gamache niets om hem geeft en hem het jaar daarvoor tijdens een grote shoot-out finaal in de steek heeft gelaten. De schrijvende twijfel van Beauvoir zorgt uiteindelijk voor een tweede, veel heftigere ontknopung.

Misschien zit de magie van Louise Penny's boeken nog het meest in haar hypnotiserende gave om een schilderij of muziekstuk zo te beschrijven dat je het tot leven ziet of hoort komen. Wanneer de broeders hun hemelse muziek ten gehore brengen, heb je geen soundtrack nodig om te

weten hoe die klinkt. Penny schrijft over muziek zoals ze de gevoelens en motieven van haar personages ontleedt. En met haar ouderwetse flair voor goed en kwaad raakt ook dit schitterende mysterie bezoedeld door hebzucht en afgunst.

JOHANNA SPAEY

EEN SCHITTEREND MYSTERIE

Louise Penny, De Boekerij, (originele titel: The Beautiful Mystery), 392 blz., € 19,99.

★★★★★

LOUISE PENNY

Elk jaar zitten we op het einde van augustus bijna kwispelstaartend te wachten op een nieuw boek van Louise Penny (°1958). De Canadese schrijfster komt intussen plaats tekort voor de prijzen waarmee haar misdaadromans worden overladen. Vanaf haar debuut *Still Life (Stilleven)* in 2005 wisselt Penny 'kleine Gamaches', die zich meestal in het verraderlijk lieflijke Three Pines afspeelen, af met 'grote Gamaches', waarin de vijanden van de speurder al hun duivels ontbinden. *Een schitterend mysterie* hoort bij de intiemere verhalen, maar werkt zeker op het einde al toe naar het bloedstollende vervolg, waarin niet alleen Gamaches leven, maar zowat heel Québec op ontloffen staat. *Still Life* werd ook voor tv geïmagineerd met Nathaniel Parker (*Inspector Linley*), maar die bewerking heeft lang niet de verslavende zuigkracht van het boek.

[BOEK IN BEELD]

KIN
Pieter Hugo, Aperture, 164 blz., € 72,95.

★★★★★

Pieter Hugo, Tamsyn Reynolds *Pregnant with Our First Child*, Cape Town, 2010.

Pieter Hugo werd in 1976 geboren als blanke Zuid-Afrikaan – iets wat hij niet zelf in de hand had, maar waar hij zich wel altijd van bewust was. Als fotograaf maakte hij naam met ongepolijst werk over de genocide in Rwanda, de hyenamannen van Abuja en een Ghanese stortplaats van westers elektronisch afval. En over Zuid-Afrika zelf, die geladen plek met die veelbewogen geschiedenis – nog iets wat hij niet zelf in de hand had, maar waar hij zich wel altijd van bewust was.

Met *Kin* neemt zijn werk een verrassend persoonlijke, zelfs existentiële wending, zoals wel vaker het geval is bij de nakende geboorte van kinderen. 'Zuid-Afrika is zo'n gebroken, schizofrene, gekwetste en problematische plek', schrijft Hugo. 'Het is een erg gewelddadige gemeenschap en de littekens van het kolonialisme en Apartheid zitten diep. Hoe leef je in deze maatschappij? Hoe neem je de verantwoordelijkheid op voor de geschiedenis; en in welke mate moet dat? Hoe sticht je een gezin in zo'n conflictueuze samenleving? Voor ik trouwde en voor ik kinderen kreeg,

verontrusten die vragen me niet; nu verwarren ze me des te meer.'

Hugo fotografeerde gedurende acht jaar zijn familie, plaatsen die belangrijk zijn voor hem en mensen die hij onderweg tegenkwam. *Kin* is een boek van botsingen: tussen verleden en toekomst, tussen persoonlijke en collectieve geschiedenis, tussen traditioneel en modern (het eerste gehuwde homokoppel in een erg conservatieve stam), tussen arm en rijk (de helikopterbeelden van een sloppenwijk en een *gated community*). Lees wat dat betreft ook zeker het krachtige kortverhaal van Booker Prize-winnaar Ben Okri in het boek.

Vertwijfeling overheerst, de vragen blijven. Baadt Hugo's vrouw bij haar eerste zwangerschap in hoopvol licht – het openingsbeeld – dan is de sfeer van het tweede zwangerschapsportret donkerder. Zelfs de vormgeving, met onder meer bladzijden in verschillende formaten, versterkt het ontwrichte gevoel. *Kin* is net als Hugo zelf: stoer vanbuiten, maar oprecht en – ineens – o zo kwetsbaar vanbinnen.

STEFAN VAN THUYNE